

et KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický týdeník

6-7/2013

27. února 2013

ročník 98

cena: 13 Kč

**Příští číslo vyjde
13. března 2013**

Z obsahu

- * Z každého planého slova...
- * Morálka a evangelium
- * Těším se na milost

Poselství k neděli Oculi

**HLÁSEJ BOŽÍ SLOVO
VHOD I NEVHOD!**

JEREMJÁŠ 20,7-13

Prorok Jeremjáš trpí v kládě od vedoucího chrámu, protože uposlechl Boží pokyn, aby zvěstoval zkázu Jeruzaléma. Verše 7 - 13 nám ukazují, co prožívá služebník Boží, když poslouchá Pána. Jeremjáš vyznává, že trpí kvůli Božímu povolání: „Celý den jsem na posměch, všichni se mi posmívají... ano, Hospodinovo slovo se mi stalo zdrojem potupy“ (Jr 20,7-8).

Myslím, že i dnes se můžeme dostat do podobné situace. Když věrně kážeme Boží slovo, ať už z kazatelný mluvíme o hříchu nebo v osobním rozhovoru mluvíme pravdu, někdy nás lidé začnou nenávidět pro slova, která říkáme. Neomlouváme si ale svou hrubost a nedostatek lásky! Svědčit a zvěstovat se má totiž nejen slovy, ale i celým životem! V tom všem ale nemusíme být bez naděje, ale můžeme spolu s Jerem-

jášem vyznat: „Hospodin je se mnou jako udatný hrdina... Nepřátelé se budou velmi stydět, protože jednali nerozumně... Hospodine zástupů, který zkoumáš spravedlivého a vidíš srdce...“ Tedy když přichází útlak a pronásledování pro pravdu evangelia, Jeremjáš nám ukazuje na zdroj naděje a potěšení – a tím je Hospodin sám. Nemusím se tedy bát, když sloužím Bohu, protože je vždy se mnou.

Připomeňme si na závěr výzvu apoštola Pavla z jeho závěti (2 Tm 4,2) „Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování.“ Proto se nebojme a věrně služme našemu Pánu!

**Petr Šedý,
vikář Církve bratrské,
Praha 4 – Jižní Město**

Amnestie

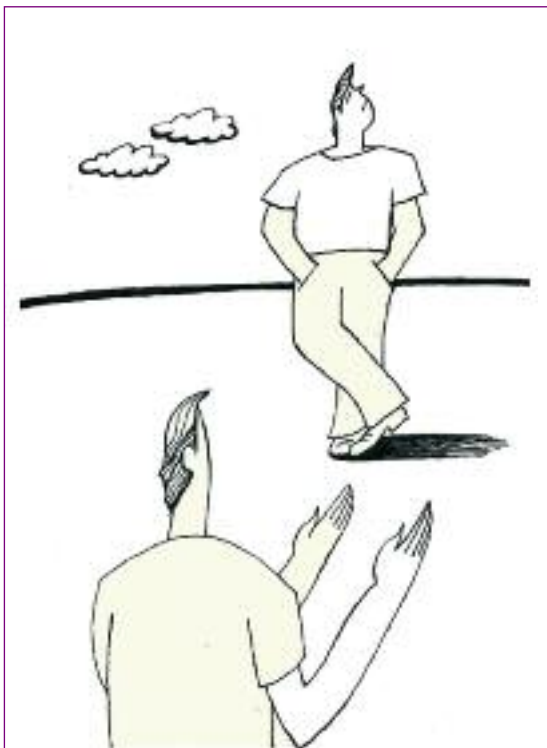
Když se udílí milost ničemovi, nenaučí se spravedlnosti; v zemi správných způsobů bude páchat bezpráví a na Hospodinovu důstojnost nebude hledět.

Izajáš 26,10

Jen my sami určujeme, co dáme na první místo. Je to v naší svobodné vůli, jak se budeme rozhodovat. Naše sobectví nám klade stále velké překážky. Užij si dobře života, carpe diem ...Očividně je v pozadí strach o holý život, lidská touha po blahobytu, po zajištění... Mít tak dobré bydlo! Ostatní tvorové nejsou o nic pozadu. Zřetelně to vidíme, když krmíme hejno opeřenců, třeba holubů, nebo kačen. Nemají sice ostré lokte jako někteří lidé, ale vynalézavost, jak druhého předběhnout, odstrčit, štípnout či odehnat, tu mají velikou. Přestože házeme drobký slabším jedincům v pozadí, ti obratnější jim šikovně seberou sousto přímo pod zobákem... Podobným příkladem je i pohled na opičky makaky, hřející se v teplém termálním jezírku v japonských horách. Kolem je sníh a mráz, ale zvířátka v jezírku vypadají šťastně a blaženě. Život jim plyne v teple a pohodě. Pára stoupající z jezírka však odhalí několik smutných prokřehlých makaků. Ti nešťastně stojí na břehu. Silnější jedinci jim totiž do jezírka vždy zabrání vstoupit. A tak chradnou a čeká je strádání a pomalá smrt.

Dnes jsme svědky, jak se bohatství našeho státu, které bylo vytvořeno

prací několika generací, rozplynulo do mnoha soukromých kont. Většinou nepoctivě a vchytrale. To, co mělo sloužit k prospěchu celé společnosti, si přivlastnila úzká vrstva šikovnějších lidiček. Dobré bydlo si zajistili a mohou si jej náležitě užívat. Teď chybí prostředky na školství, kulturu, zdravotnictví, na sociální dávky pro potřebné. Slabším se opět nedostává živoří, a to málo, co jim náleželo, je jim dále odtrhováno. Jako bychom sledovali ptačí „lidské“ hejno či makaky v přímém přenosu. Co vede člověka - tuto nejvýše organizovanou, k životu pro-

buzenou hmotu, takto jednat? Bezohledně shromažďovat pro sebe? Není to absurdní volba vzhledem k jedinečnosti a zázračnosti života? Máme mít přece dosti na tom, co jsme dostali.... Chamtivý člověk se zcela jistě nelíbí svému Stvořiteli. Bůh přece ve svém plánu obmyslel

hojný život pro všechny! Jenže chťivost a chamtivost se člověka pořád drží jako klíště. Mnohdy vede k zločinu a k záhubě již zde na zemi. Celá historie je plna takových případů. Ve zdravé společnosti proto funguje legislativa, právo a spravedlivé soudnictví. Zlo se potrestá, poškozeným se vrátí ukradené a provinilec po odpykání trestu dostává šanci k nápravě a poctivému životu. A na nás je mu odpustit. Odpouští i amnestie, jež je vstřícnou a výjimečně udělovanou milostí. Je to velkoryse podaná ruka pomoci odsouzenému. Společnost doufá, že amnestie bude mít na potrestaného dobrý vliv. Přála by si to. Jinak by jistě nechtěla vrátet zločince zpátky do řad lidí. Jak se však zachovat, když očekávání amnestie selže a náprava se neděje? Když viníci pokáním neprojdou, ale naopak si pochvalují, jak lehce a obratně vyklouzli. Když se dokonce, jak se dovídáme v tisku, svým obětem ještě vysmívají a mnohé nepřechází chuť k dalším zlým činům. Pomůže taková milost k nápravě, nebo spíše zamete hřích pod koberec? Je víc než jisté, že se takovou amnestií nedopravíme nápravy ani obratu k dobru. Opak je pravdou, jak říká i Boží slovo! Chudých a ožebračených bude přibývat a ve společnosti

zavládne bezpráví. To bezesporu povede ke škodě této zemi, jejích obyvatel i její pověsti. Stejně tak i ke zklamání a dalšímu poškozování poškozených. A těmi budeme my všichni.

Marie Plotěná

Evangelický kostel v Herlíkovicích - viz příloha str. 5 - 6

Masopust a půst

Co je masopust u nás (hlavně na venkově) a karneval v Riu, to většina lidí kolem nás dobře ví. Ale co je to vlastně křesťanský půst? A co si počít s postní dobou? I masopust jako třídní lidový svátek, který nemá nic společného s křesťanskou liturgií, je podřízen běhu církevního kalendáře. Slaví se ve dnech předcházejících popeleční středě. Tou začíná čtyřicetidenní půst před Velikonocemi.

Dříve se jako masopustní neboli karnevalové období chápalo celé období od svátku Tří králů, resp. Zjevení Páně, do popeleční středy. Pak nastává postní doba, se kterou máme my evangelici tradičně problém. Ale dobře víme, že doba půstu je obdobím přípravy na Velikonoce. A snad i to, že zdaleka nemusí jít jen o odepření si jídla, ale také o zřeknutí se čehokoliv, co je v životě postradatelné, zbytečné nebo dokonce překážející. V západní církvi začíná postní doba popeleční středou, ale ve východních (pravoslavných) církvích začíná tzv. Velký půst v pondělí sedmého týdne před Velikonocemi a končí v pátek devět dní před Velikonocemi.

Naši starší bratři a sestry ve víře Židé slaví tzv. veřejné postní dny (připomíná si je veřejně celý Izrael a liší se tak od půstu jednotlivce), které zahrnují sedm postů - pět malých a dva velké - vztahujících se k různým událostem v dějinách Božího lidu. Tyto postní dny mají v judaismu velký význam, jsou spojeny s duševní očistou, se sebezpytováním a s četbou Zákona. Jsou zároveň určitou obdobou obětí, protože namísto obětovaného zvířete, resp. jeho masa a tuku, člověk spaluje, a tak vlastně obrazně obětuje, svůj tuk.

A co my? Půst může být i pro nás doba výjimečná. Mnoha lidem se stává, že během roku jen málokdy nacházejí čas na své blízké - rodinu a přátele. I my se celý rok těšíme na čas dovolených, kdy konečně budeme spolu. A podobný význam může mít i postní doba. Během roku jako by nezbýval čas na modlitbu a prostor pro Boha. A proto křesťanská církev již více než sedmnáct století prožívá jako zvláštní přípravu na Velikonoce postní dobu, která má tradičně tři charakteristiky: modlitbu, půst a almužnu. V postu nejde ani tak o jídlo, jak se většina lidí domnívá. Mnohem více jde o náš čas, o vytvoření prostoru pro Boha. Zřeknutí se některého jídla, ale především určité zábavy má vést k soustředění na Boha. Měl by to být čas přípravy, čas vnitřního probuzení a čas oživení křesťanské naděje.

Daniel Heller

Z církví doma i ve světě

EKUMENICKÁ MODLITBA V RÁMCI FESTIVALU MENE TEKEL
VII. ročník mezinárodního festivalu proti totalitě, zlu a násilí pro paměť národa Mene Tekel se uskuteční od 25. února do 3. března 2013. Ekumenická rada církví pravidelně s festivalem spolupracuje a i v letošním roce se sejdou vrcholní představitelé církví u příležitosti závěrečné ekumenické modlitby za popravené, umučené a zemřelé politické vězně. Program společných modliteb je připraven na neděli 3. března od 14 hodin v katedrále sv. Víta. Spoluúčinkuje pěvecký sbor ČVUT, součástí programu bude i scénický tanec na téma Stabat Mater Antonína Dvořáka. Mene Tekel nabídne bohatý program přednášek, filmů, výstav či koncertů. Více informací na www.menetekel.cz

ERC

PROCHRIST 2013

Od 4. do 11. března 2013 se bude konat satelitní evangelizace s Ulrichem Parzanym na téma Pochybnosti a úžas. Akce zahrnuje 8 přednášek pro polovinu Evropy (přes satelit) ve dnech 4. - 11. 3. vždy od 18.15 hodin. Programy jsou tlumočeny do češtiny kvalitními tlumočníky. **Jak naladit TV?** Potřebujete satelitní přijímač pro normální rozlišení, nebo internet. Frekvence pro naladění budou zaslány asi dva týdny před vlastním programem. Protože informace a přístup do privátní zóny ProChrist poskytujeme jen přihlášeným účastníkům, prosíme, přihlaste se přes formulář na: www.prochrist.cz

podle materiálů ERC

„Velmi evangelický“ papež odstoupil

(Německojazyční teologové k rezignaci papeže Benedikta XVI.)

O výhostu mystickému pojetí (Entmystifizierung) papežského úřadu hovoří v souvislosti s papežovou rezignací někteří německojazyční katoličtí teologové. (Od 28. února 2013 nastává tzv. sedisvakance, tj. uprázdnění papežského stolce.) Benedikt XVI. se tak podle nich vymezil vůči svému předchůdci. (Papežův krok přichází ve chvíli, kdy v prostředí necírkevním mnozí, zděšení odnímáním akademických titulů čelným politikům, upozorňují, že promoce tvořila, tvoří a má tvořit nadále „světskou obdobu kněžské ordinace“.) Výhrady k Benediktově rezignaci vyjádřil teolog Hans Küng, podle něhož se Ratzinger může fakticky stát „stínovým papežem“, elegantně bodujícím kritikou toho, na čem se donedávna aktivně podílel. Jiní naopak vyrukovali rovnou s koncepcí časově ohraničené papežské funkce, již však (spolu s mediálními spekulacemi, že prvním papežem s dočasným mandátem by se měl stát on) výslovně odmítl kardinál Kasper. Benedikt XVI. se, tvrdí Kasper, „pokusil vést katolickou církev jako služebník Božího slova“ a byl tudíž „velice evangelickým papežem“ (ein sehr evangelischer Papst). Podle aktuálního průzkumu mezi německým obyvatelstvem (zveřejněného deníkem Rheinische Post z 18. února 2013) vyjádřilo 69 % dotázaných katolíků a 53 % dotázaných protestantů souhlas s tím, jak odstoupivší papež úřad vykonával. (Vzhledem k termínu průzkumu se souhlas, mám za to, týká i aktu rezignace.)

František Schilla

Jakož pes navracuje se...

(Masová turistika, mudrosloví a právotvorba)

Zátoka, kde se natáčel film Pláž, je po několika hodinách plavby konečně na dohled! Než vstoupíme na písek, po němž kráčela noha Leonarda di Capria, absolvujeme ale – v souladu s programem celodenního výletu – šnorchlování u protilehlých skal. Ale fuj! Mořská hladina je plná plastů a všemožného odpadu, který sem od „Pláže“ voda přináší ... Chudáci ryby! Jak se záhy ukazuje, situace není lepší ani na slavné pláži. Jeden motorový člun vedle druhého, v jakési ohrádce plavou v naftovém roztoku di Capriovy fanynky a další turisté, kteří si to zaplatili ... Za vstup na půdu vysvěcenou Hollywoodem požaduje totiž thajský výběrčí 200 bahtů (asi 120 českých korun) na osobu. Bez zaplacení celý svinčík urychleně opouštíme (je nás deset, takže máme motorový člun i s dvoučlennou posádkou pronajat jen pro sebe), obeplovujeme ostrov a přistáváme z jeho druhé strany – na místo (zatím) méně známé, tudíž (zatím) čistější, kde lze navíc (zatím) pobývat zdarma ... „Znečišťovatel platí,“ zní jedna z hlavních (mezinárodně prosazovaných) zásad předpisů na ochranu životního prostředí, koncipovaná na mentalitu podnikatelskou (anglicky: „polluter pays“). V dlouhodobém horizontu počítá s tím, že aby podnikatel nadále tolik platit nemusel, znečišťování prostředí omezí. Masový turista ale zaplatit musí tak jako tak; co by se tedy o znečišťování či neznečišťování staral?! (Turisté z řad

ruské postkomunistické „šlechty“ právě to, že „oni platí“, dokonce staví všemožně na odiv, mimo jiné okázalým „neúklidem“.) Na hromadnou turistiku je každopádně, jak je patrné na slavném ostrůvku thajského souostroví Phi Phi,

Farářský kurz na téma Krása

Tématem letošního farářského setkání v Praze byla *krása*. Kurz započaly bohoslužby v kostele U Martina ve zdi. Profesor evangelické teologické fakulty Jan Štefan nám kazatelům slovem z listu Korintským příhodně připomněl, že mezi námi není „mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených.“ *Medailí vděčnosti* byla při bohoslužbách oceněna krásná žena - sestra Marie Provazníková, duchovní správkyně krajaňského sboru ve Veselíně na Ukrajině. Pro kazatele z celé církve představuje farářský kurz jedinečnou příležitost k milým setkáním se svými přáteli a známými. Je krásné se při bohoslužbách radovat společně se svými kolegy, být spolu s nimi jen jedním z pozvaných ke stolu Páně. Vzdělávací část kurzu probíhala převážně v prostorách teologické fakulty. Přednášející mluvili o kráse v Bibli i literatuře, o kráse i ošklivosti obra-

O fanatismu

Autorem následujících slov je údajně Dr. Emanuel Tanay, známý a vysoce uznávaný psychiatr. Muž, jehož rodina patřila před druhou světovou válkou k německé aristokracii, vlastnil řadu průmyslových podniků a nemovitostí. Když byl tázan, kolik Němců bylo skutečnými nacisty, odpověděl způsobem, který může být určující pro náš postoj k fanatismu: *„Velmi málo lidí bylo skutečnými nacisty, ale mnoho dalších se radovalo z návratu německé hrdosti a další byli příliš zaneprázdněni, než aby je to zajímalo. Byl jsem jedním z těch, kdo pokládali nacisty za bandu bláznů. Takže většina se prostě stáhla a umožnila tím, aby se to vše stalo. Pak, dříve než jsme to zjistili, nás měli v hrsti, ztratili jsme kontrolu a nastal konec světa. Má rodina ztratila všechno. Já sám jsem skončil v americkém koncentračním táboře a Spojenci rozbili mé továrny.“* Dnes nám znovu a znovu různé experti opakují, že islám je náboženství pokoje a že velká většina muslimů si přece přeje jediné žít v míru. I když toto laické ujišťování může být pravdivé, nemá prázdný význam. Je to bezcenné šidítko, které nám má umožnit, abychom se cítili lépe a aby se poněkud zmenšil (psychický) účinek fanatického řádění ve světě ve jménu islámu. Je skuteností, že v současné fázi dějin vládnou islámem fanatici.

Jsou to fanatici, kdo vedou každou z 50 válek, které zuří ve světě. Jsou to fanatici, kdo systematicky masakrují křesťany či příslušníky domorodých kmenů v Africe a postupně utápějí kontinent v přívalu islámu. Jsou to fanatici, kdo spouštějí exploze bomb, usekávají hlavy, vraždí nebo zabíjejí z důvodů cti. Jsou to fanatici, kdo přebírají mešitu po mešitě. Jsou to fanatici, kdo se zápalem šíří kamenování a věšení obětí, znásilňování, zabíjení, polévání žen kyselinou. Jsou to fanatici, kdo učí mladé zabíjet a stát se sebevražděnými bombovými zabijáky. Obtížně měřitelnou skutečností je, že mírumilovná většina, mlčící většina (!!!) je vyděšena a je vyřazena. Komunistické Rusko sestávalo z Rusů, kteří chtěli pouze žít v míru, a přesto ve jménu bolševismu bylo zavražděno kolem 20 milionů lidí. Mírumilovná většina byla irrelevantní - a umlčena. Ohromná populace Číny byla rovněž mírumilovná, ale čínským komunistům se podařilo zabít ohromujících 70 milionů lidí. Také průměrný Japonec před druhou světovou válkou rozhodně nebyl sadistickým válečným štváčem. Přesto si Japonsko vražděním a krveprolitím razilo cestu jihovýchodní Asii v orgii zabíjení, které zahrnovalo systematické vraždy 12 milionů čínských civilistů; kteří byli

většinou zabiti šavlí, lopatou nebo bajonetem. Kdo by mohl zapomenout na Rwandu, která se zhroutila v krvavém zabíjení! Není snad možno tvrdit, že většina Rwandánů byli mírumilovní lidé? O odebrání orgánů srbským zajatcům jsme věděli, ale mlčeli a teď již o tom nechceme mluvit. Poučení z historie jsou často neuvěřitelně jednoduchá a lapidární, ale přese všechny naše schopnosti logického myšlení často přehlédneme nejzákladnější a zcela nekomplikované závěry: svým mlčením se mírumilovní muslimové stali zcela irrelevantními. Mírumilovní muslimové se stanou našimi nepřáteli, jestliže nepozvednou svůj hlas, protože stejně jako Dr. Tanay se jednoho dne probudí a zjistí, že se dostali do područí fanaticů a že „nastal konec světa“. Mírumilovní Němci, Japonci, Číňané, Rusové, Rwandané, Srbové, Afghánci, Iráčané, Palestinci, Somálci, Nigerijci, Alžírčané, Albánci a mnozí další zemřeli, protože mírumilovná většina nepromluvila, až pak bylo pozdě. Pro nás, kteří to vše sledujeme aniž bychom se angažovali, platí, že musíme dávat pozor na jedinou skupinu, která se počítá: na fanatiky, kteří nás ohrožují.

Vlasta Kulhavá
redakčně zkráceno

Četli jsme jinde

BAPTISTÉ NEPŘIJMOU RESTITUČNÍ NÁHRADU?

Bratrská jednota baptistů (BJB), k níž se v Česku hlásí kolem 3000 lidí, **zvažuje, že nepřijme od státu finanční náhradu v rámci církevních restitucí. Uvedla to v neděli Česká televize a dodala, že BJB má podle zákona o vyrovnání s církvemi dostat 227 miliónů korun.**

Uvedená církev si podle ČT nedávno na sjezdu schválila, že peníze od státu požadovat nebude. "Ano, to jsme takto odhlasovali, nepřipojujeme se k tomu podpisu smlouvy," řekl televizi Milan Kern, předseda výkonného výboru Bratrské jednoty baptistů. Předseda ekumenické rady církví Joel Ruml uvedl, že když se o tom dozvěděl, "trošku ho to

uvedená legislativní zásada krátká. Mechanismy masové turistiky, která onen kdysi nádherný ostrůvek postupně devastuje, vystihuje spíše jadrné mudroslovné povědomí: „Jakož pes navracuje se k vývratku svému, tak blázen opětuje bláznovství své.“ (Př 26,11)

František Schilla

překvapilo." Smlouvy o vypořádání mezi státem a dotčenou církví by měly být uzavřeny nejpozději do 30. září letošního roku. Pokud baptisté smlouvu nepodepíší, peníze určené původně jim zůstanou státu, uvedla ČT. Církve podle schváleného zákona od státu dostanou nemovitý majetek v hodnotě zhruba 75 miliard korun. Během 30 let jim bude také vyplaceno celkem 59 miliard korun, navýšených o inflaci. Stát naopak církvím postupně přestane hradit platy duchovních ve výši zhruba půldruhé miliardy korun ročně. Opozice zákon kritizuje, Ústavní soud bude rozhodovat o návrhu na zrušení církevních restitucí.

media.dle-čtk

DANIEL KVASNIČKA

Proč nemají baptisté můj hlas? Za prvé: když chtěli být páteřní, měli to udělat včas. Tedy nejít do celého toho jednání. Tedy nebrat vůbec nic! Tedťo vypadá, jako že se polekali mediálního obrazu... Rozumím jim. Mají dobré kontakty do Spojených států, kolébky novodobého baptismu. A tam bratři dlouho kroutí hlavou nad tím, jak to tady v Čechách může fungovat, a někdy nám zjednodušeně radí, abychom byli zcela samostatní – a hned. Baptistům ke cti, oni už zkusili státní podporu v minulých letech odmítnout. Pak se k ní ale rozumně vrátili. Právní prostředí se v Americe nedá srovnat s naším. Ten stát to věřícím ve Spojených státech nechává jinou cestou – jinými daňovými podmínkami.

Jiří Palán

Pokoj lidem dobré vůle

Katolická teologie považuje Lutherův pohled na člověka za nevyvážený, za tzv. přetažený augustinismus, za extrémní vybočení. Ve sporu s Pelagiem zdůrazňuje Augustin (který si prožil hříchy mládí a zkušenost "područí hříchu") víc Boží milost, která všemu dobrému a pravé svobodě předchází, zatímco Pelagius (vyrůstající jako "v bavlne", v dobré rodině dobrých mravů) víc svobodnou vůli - hřích se "nedědí", jde vždy jen o osobní selhání a volbu. V tomto sporu se postavila církev na stranu Augustina, ale nemluví o naprosté zkaženosti a neschopnosti člověka k dobru - člověk je hříchem *zraněn*, ale zůstává *dobré* Boží stvoření, Bůh *má* na co navázat! Proto i apel na vůli *má* smysl: Jednej podle víry a dojdeš k víře [Naše víra, Charita, 1974], "dokud se neroz břeskně den a jitřenka nevzejde v srdci" (2 P 1,19). V tom smyslu mluví i hlava katolické církve: Žijte a jedněte tak, jako by Bůh existoval. Apel by byl samozřejmě zbytečný, kdyby vycházel z toho, že „přirozený“ člověk toho není schopen. Na otázku po víře odpověděl jednou M. Horníček: „Nevěřím, ale snažím se žít tak, aby ten nahoře byl se mnou spokojený.“ V tom smyslu je katolické pojetí člověka „přirozenější“; mezi přirozeností člověka a přijatou (nadpřirozenou) milostí je plynulý přechod, lidská *náboženská* je hodnocena v podstatě *kladně*. Mnohé z toho, co prýští z lidského nitra, je možno přijmout, neboť je v tom možno vidět dílo dobrotivého Stvořitele, který je zde - v podobě *anonymního* Krista - všude při díle. Zde několik myšlenek ze studie P. Rossana: Panství Kristovo a náboženský pluralismus [Bull. secretarius pro non christianis XV (1980) 43: 17n]. - Každé náboženství představuje tradiční způsob, jakým určitý národ odpovídá na dar a osvětlení Boží... Kristus je slovo Boží *odedávna přítomné* ve světě, a přesto přicházející do světa... Dějinné zjevení v Kristu je jedna věc a "Světlo (Slova), které *osvěcuje každého* člověka" (J 1,9), druhá věc. Nesmíme přehlédnout všelidské hledisko Bible. Už kněžský kodex uznává pluralitu smluv a rabíni rozlišovali mezi smlouvou *Mojžíšovou*, uzavřenou s Izraelity, a smlouvou *Noemovou*, zahrnující všechny národy země... ON je ten vyvolený Boží Syn, ale též *Moudrost Boží*, přítomná všude ve vesmíru, jak ukazuje rozsáhlá sapienciální literatura... Moudrost prostupuje celé stvoření, je v každém lidu a národu, jejím potěšením je být s lidskými syny (Př 8,23-31, Sir 24,6, Mdr 8,1 a j.). neboť je dána každému člověku jako "Boží oko v srdci" (Sir 17,6-8) a "vcházející z pokolení na pokolení do *svatých* duší, vyzbrojuje je na přátele Boží a proroky" (Mdr 7,27)... Všechna dějinná náboženství jsou tak viděna v procesu neustálého přetváření pod vlivem okolností a při nejlepším pod vlivem působení Ducha Kristova *působícího v jeho stoupencích*... Bible se staví nepřátelsky k náboženstvím jedině tehdy, když ohrožují smlouvu, nebo když svádějí člověka k uctívání model a tak stavějí tvora na místo Tvůrce. Setká-li se s formami čistě náboženskými nebo s formami, jež jsou slučitelné s vírou v Boha smlouvy, jsou

jí vítané a přijímá je: postačí ukázat na případy *Melchisedecha, Jetra a Joba*, nežidovských náboženských osobností, jež jsou i přesto uznávány a ctěny pro svou víru. Encyklika *Redemptor hominis* hovoří o náboženstvích jako o "velkolepém *bohatství lidského ducha*... Jde o úctu ke všemu, co v každém člověku vykonal Duch svatý, který 'vane kam chce'... S každým člověkem bez výjimky je Kristus *jistým způsobem spojen* a dá vždy člověku svým Duchem světlo a sílu, aby dovedl odpovědět na své nejvyšší poslání". Pro teologickou vyváženost však mohu připojit i stanovisko evangelické: "Říkáme, že Ježíš je Pánem světa, ale žijeme, jako kdybychom věřili, že působí *pouze* skrze církve a skrze křesťany. Je-li však Pánem světa, je jistě ve svém Duchu *přítomen všem* lidským bytostem" (H. Malan na zasedání Sdružení ref. a presbyterních církví v Mexiku, VII/1984). A ještě z Konference evropských církví (Skotsko, IX/1986): "Při mnoha lidech, kteří Krista *neznají*, rozpoznáváme *moudrost a lásku*, která je od Boha." A co praví Augustin? "Mnozí, co jsou *uvnitř* (= v církvi), jsou *vně* a mnozí, co jsou *vně*, jsou *uvnitř*." Co se pak *skutků týče*, jež v jakémsi (pseudo)reformačním pojetí jsou stavěny do ostrého protikladu k *víře*, cituji opět P. Steigera: "*Spasení je nepochopeno, jen málokdo ví, oč jde*" - a to zřejmě včetně P. Steigera samotného. Křečovitá, až za hranici zdravého rozumu jdoucí snaha nebýt podezřán z "katolického záslužnictví", pomíjí, zdá se, *základní* skutečnost: Pavel nemluví proti *skutkům lásky, proti humanitě* - ba právě naopak, v tom je zajedno s Jakubem - ale proti *skutkům předepsaným Zákonem*, těm bezmála šesti stům příkazům a zákazům, jež měly suplovat víru v Ježíše a křest

O uzdravení

Běžný člověk, když si je vědom, že jeho tělesná schránka či duševní stránka není zcela v pořádku, si přeje uzdravit se. Touha normálně smýšlejšího člověka. Očekáváme to v lidském životě i ve všech rovinách lidského společenství a přírody. Přejeme si to sobě, chtějme uzdravení i pro druhé. Čím jiným má být církev dnes, ne-li místem, kde je možné *uzdravení*? Už dlouho se ptáme, jak „oslovit Zachea“ (ty, kteří se zajímají a od nás očekávají, přihlíží), nebo jak oživit skomírající společenství. Paul Tillich psal před desetiletími, „*že éra protestantismu skončila*...“. Tillichův závěr je smutnou a trpkou skutečností. Též se ptám s jinými a velmi dlouho: čím je protestantská církev dnes? Má být ještě nositelkou *smíření a odpuštění*? V jakém ohledu ji skutečně je? Oficiální vyjádření vedení církve širší veřejnosti v tomto ohledu mohou být klamná, nemusí odpovídat běžné praxi. Mohu se já mezi jinými a s nimi uzdravit uvnitř jedné malé církve? Vytváříme svou náboženskou existencí smíření a odpuštění? O tom psal Komenský v *Haggaeu redivivou*:...*že nesluší, aby duchovní lidé nešvary své před jinými odkrývatí měli; protož napotom aby bratří* (a sestry) *byli a žádný žádnému nic předešlého nevzpomínal* (kap. VII.). Jenom kritika (negativní vymezení) nestačí. Smýšlení v církvích má projít velkými transfor-

v jeho jméno! Tak také překládá O. Petrů stěžejní místo Lutherova reformačního důrazu (Ř 3,23) "člověk je ospravedlňován skrze víru, *bez skutků předepsaných Zákonem*". A v témže listě Římanům můžeme číst "...se ukáže, jak spravedlivě Bůh soudí, až *odplatí každému podle jeho skutků*" (2,6); "věčným životem těm, kdo jsou *v dobrém díle vytrvali*" (2,7), "Avšak slávy, cti a pokoje se dostane *každému, kdo koná dobro*" (2,10). A ještě něco z Jana (3 J 11): "Kdo *koná dobro*, je z Boha.. Kdo *miluje*, z Boha se narodil *a Boha zná*". A proto "Pokoj lidem dobré vůle!" neboť "*Všechno, co je z lásky, je z Boha a přechází do nového věku*" (Matka Tereza z Kalkaty). Neboť, praví Pán, "Co dobrého jste učinili pro jednoho z mých nepatrných bratrů, pro mne jste učinili." K Bohu tedy vedou jakoby *dvě* cesty, cesta víry a cesta lásky. V přednášce v Havaně (květen 1985), uveřejněné i v textu jeho knihy "Fidel a náboženství", řekl brazilský dominikán Frei Betto mj.: „Ježíš je Bůh, protože miluje jako Bůh a protože nikdy nezhřešil. Byl člověkem, který se neorientoval na sebe, nýbrž na Otce a na lid. Toto pojetí *Boha-lásky* vytváří církev založenou na bratrství, na kolegialitě, a *nikoli na autoritářství*. Je to pojetí, které umožňuje křesťanům *objevit Boží přítomnost* ve všech těch, kteří - *ne-majíce víru* - jsou ve svých postojích *vedeni láskou*. Bůh je přítomen i *v těch, kdo nemají víru*." Víra nebo skutky? Na otázku učedníků: „Jak máme jednat, abychom *konali skutky*, které žádá Bůh?“, odpovídá Mistr: „Toto je skutek, který žádá Bůh: *abyste věřili* v toho, koho poslal“ (J 6,28). A to je syntéza skutků a víry! A život *v plnosti*, o kterém mluví Ježíš a je jeho dárce!

Petr Hušek

II.

Reakce čtenářů

VĚŘITEL

Děkuji bratru Josefovi Veselému za článek „Co se stalo?“ (ET-KJ 2-3/2013), jímž mě znovu gruntovně zaměstnal. Vděčně jsem četl jasné slovo o našem poslání jako církve, aby „lidi učila Božím pravdám“ a její „kázání správně předávalo zvěst evangelia“ vzhledem k „propastné neznámosti toho, co Bůh zjevuje“. Ve srovnání s historií doloženou tak zvaně „nabeton“, „teprve víra čte událost na Golgotě tak, že za naše odpuštění Bůh zaplatil nejvyšší cenu smrtí svého Syna.“ ...Příčemž církev ovšem „není úřad a vůbec nic takového, jako je kamenný obchod,“ píše bratr Veselý. Možná však právě proto se nezdá nejšťastnější metafora vyplacení, která se opakuje i v závěru poměrně rozsáhlého článku poznámkou o těch, kteří se „tváří, jako by se nikdy nic nestalo a dějiny nezaznamenaly Krista trpícího a umírajícího, aby naši vinu odstranil tím, že za ni zaplatil“. Je známo, že takové pomyšlení přirozeně vzbuzuje poptávku po „inkasující instanci“, takže nezbyvá než vyjít z toho, že věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, tedy i této časnosti. Věřím, že Pán Bůh ve svých vstupech do dějin stvoření, ani v události svého zjevení v Ježíši Kristu, mýjením času určen není. To jen my známe byvší, resp. odbyté své záležitosti. Co ON pro nás učinil za Pontského Piláta, je navěky aktuálním svědectvím jeho bolesti, bolesti lásky, s níž stvořil a zachraňuje. Ježíš Kristus, Syn Boží, jakkoli „sedí na pravici Otce“ nebo „tam“ láme pečete knihy, kterou vzal z jeho ruky - „Beránek jako zabitý“ (Zj 5,6)- „skonávati bude až do konce světa; nespěme v této době“, zpřítomňuje jeho utrpení B. Pascal. („Myšlenky“, Laichter 1937, s. 309) Pojďme do evangelia: Ježíš pověděl podobenství poměrů v nebeském království, problém odpovědnosti vůči králi. Na omilostněném dlužníkovi (Mt 18,23n) ukázal, jak samo odpuštění lidské srdce nezmění. Předtím už podle Matouše dvakrát oznámil učedníkům, že ho čeká utrpení a smrt (Mt 16,21;17,22.23.), přesto se o předjímaném údělu, jako o náhradě odpouštějícímu královskému věřiteli, nezmiňuje. Pastí se dlužníkovi nakonec nestal jeho nesplatitelný dluh, nýbrž přirozeně sobecké, přijatým milosrdenstvím nedotčené, odcizené srdce. Král zcela v kontextu s poznáním Hospodina Staré smlouvy, slitovávajícího se Otce stotřetého žalmu a j., odpouští nikoli na základě odškodnění či zástupného trestání. Očekává lásku. Podstatné je, co to s oddluženým šťastlivcem udělá, a ono nic... Před nebeským Otcem (v jeho království) obстоjíme, odpustíme-li bratru „ze srdcí svých“ (neboli se srdcem milosrdenství schopným), vykládá Ježíš podobenství. Od Janova křtu snímá Boží Beránek hřích světa: „Odpouštěj se tobě hříchové tvoji...“ (Mk 2,5 L 7,48) „Zdráv jsi učiněn, nikoli víc nehřeš...“ (J 5,14). „Aniž já tebe odsuzuji. Jdi a nehřeš více“ (J 8,11) a j. V pověření a s legitimitou Syna tak zjevuje Otce a pokládá za to život (J 19,7). Aby věřiteli zaplatil? Mnohem spíše, aby světu zjevil bolest, kterou Bohu lidi působí (Gn 6,6). To všecko kvůli těm, jimiž to v darované víře otřese, jejichž srdce a životy poznání spoluviny na Boží bolesti změni. Z těch sejmul hřích světa. Těm se obětuje. Jim „platí“ útrpným svědectvím pravdě za jejich svobodu „mzdu vykoupení“ (1 K 6,20; 1 Tm 2,6). Všechny nás prosí ústy svých poslů: „Smířte se s takovým Bohem“ (2 K 5,20). Jako Ježíše vzkřísil, tak chce a může vzkřísit bankrotující, odepsané, mrtvé ve vinách a hříších. Kříž Kristův není datum ani pohledávka, ale děsivá pravda o nás, obyčejných, normálních lidech bez Boha (srvn. Z. Bauman, „Holokaust“), naše dílo – naše pravda. Jeho PRAVDOU je z mrtvých vstání.

10. února 2013
Samuel Jan Hejzlar

Novinka z Kalicha

DUŠAN COUFAL: POLEMIKA O KALICH
Mezi teologií a politikou 1414–1431
Předpoklady basilejské dispute o prvním z pražských artikulů

*Vyzrálá disertační práce mladého husitologa se komplexně zabývá jedním z nejpohnutějších odborných střetů českých duchovních dějin pozdního středověku: učenou polemikou o laickém přijímání eucharistie pod způsobou chleba i vína, jak ji vedli stoupenci římské církve a husitští mistři v letech 1414–1431. Na husitské straně poprvé přehledně popisuje tři hlavní pilíře teologie kalicha Jakoubka ze Stříbra, na straně katolické sleduje pozadí a dopad dekretu kostnického koncilu proti kalichu z června 1415. Snahou utrakovistů tento dekret zvrátit pomocí svobodného veřejného slyšení se zabývá druhá část práce a usiluje tak zároveň načrtnout základní ideové, literární a politické předpoklady „neovědního turnaje víry“ na sklonku středověku – dispute o prvním z pražských artikulů na basilejském koncilu roku 1433. Formát 170 x 240 mm, 328 stran, 1. vydání
Doporučená cena: 300,- Kč, v Kalichu do 14. března 2013 za cenu 210 Kč.*

kterou my můžeme zprostředkovat, je názorná. Nepotřebuje sáhodlouhé komentáře. Lutherovo *est* (lat. je) při vysvětlení Kristovy přítomnosti ve svátosti nezachází do podrobností (...*toto je mé tělo...*, ...*tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví*... (1 K 11,23b-25)). Sloveso „je“ nebo „jsem“ je podstatou Boha, který se zjevil na sinajském Orěbu. Zůstává tajemstvím. Je ale přístupné. *Tajemství víry: Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme, Pane Ježíši Kriste, říkají všichni v jedné velké církvi před vysluhováním (při-*

jímáním). Jsem přijatý, a proto přijímám. Přijímám, protože jsem přijatý. Raná církev i církevní otcové hovořili o eucharistii, že je *farmakon athanasias*, lék proti smrti (lék nesmrtnosti). Odtud tak velká úcta ke svátosti v mnohé církvi. Zde už není třeba „teorie uzdravení“. Krátce po přijetí léku (přijímání) lze na závěr říci těm, co přijali: ...*Jděte, jste vysláni*. (Angličané říkají: *Jděte v pokoji milovat a sloužit Pánu*.) Uzdravení pro seberealizaci, pro službu tomu, který uzdravil. *Bohu díky*.

Otto Miklík

O Herlíkovicích

se ses. Boženou Jelínkovou

Vede-li se mezi evangelíky řeč o církevních zařízeních, slyšíme samou chválu, chválu vedení, biblického i všeobecně vzdělávacího programu, bratrského a sesterského společenství a v neposlední řadě i kuchyně. Probírají-li se Herlíkovice, pamětníci k tomu ještě dodávají: „To nám tenkrát vařila Boženka.“ Ani není třeba poznamenat, že jde o sestru Jelínkovou z Pardubic. Na Boženku se nezapomíná, Boženka je pojem. Že je to hluboce věřící a oddaná křesťanka, není třeba dodávat. Ještě dnes ve svých osmdesáti pěti letech je stále platnou členkou svého pardubického sboru, ochotná a pohotová pomoci, kde je potřeba. Ve své rodině je přímo nepostradatelná. Na místa svého bývalého působení (i v Chotěboři) jezdí sestra Jelínková už jen na zotavenou a na Herlíkovice velice ráda vzpomíná. Nepřiměli jsme ji však, aby nám vysvětlila, v čem je tajemství jejího kuchařského umění. Vařila prý docela obyčejně a normálně.

K tomu náš dodatek, potvrzený pamětníky. Pobyt v krásném horském prostředí je sám o sobě nezapomenutelný. A tím spíše, když se tu rodinám s omezeným rozpočtem nabízí ne všestranná péče s nejnižšími možnými náklady, neboť tady se pracuje pro člověka, nikoliv pro výdělek. A když je to vstřícné společenství ještě potvrzeno výborným jídlem připravovaným podle zásad zdravého stravování a navíc s kuchařskou vynalézávostí, jídlem chutným, pestrým a organismus nezatěžujícím, je o to víc, nač se těšit. A tak jsme si s Boženkou pohovořili.

** V kterých letech jste v Herlíkovicích působila a co vás tam vlastně přivedlo?*

Mám hospodyňskou školu a vařila jsem ve školních jídelnách. Do Herlíkovic jsem vlastně přijela na dovolenou. Ale stalo se, že kuchařka náhle onemocněla a musela odjet. Situace byla dramatická, a když mě požádali, abych zaskočila, nemohla jsem odmítnout. A tak jsem v Herlíkovicích uvázla na celých 27 let, od r. 1960 do r. 1987. Ve školním roce mě zaměstnávalo školství, o prázdninách synodní rada.

** Jak vypadaly Herlíkovice, když jste tam přišla? Za tu dobu, co je znáte, jistě prošly značnými změnami.* To jistě, areál si sice zachoval původní podobu, hlavní budova, tři obytné domky, škola a kostel, ale s postupem let se prováděly úpravy pro pohodlnější bydlení a snazší práci. Zasluhu na tom mají bratři architekt Bareš, Kučera, Hanych a na úpravě kostela pracovala s. architektka Bára Veselá. Hlavní budova byla vlastně hospodářské stavení a sloužila také jako jídelna s kuchyní. Patřila k tomu luka a orná půda. Proto nemohli chybět dva koně – také pro potěšení dětí -, chovalo se několik ovcí, asi pět kusů hovězího dobytka, prasátka a slepice. Kosila se tráva, sušilo se

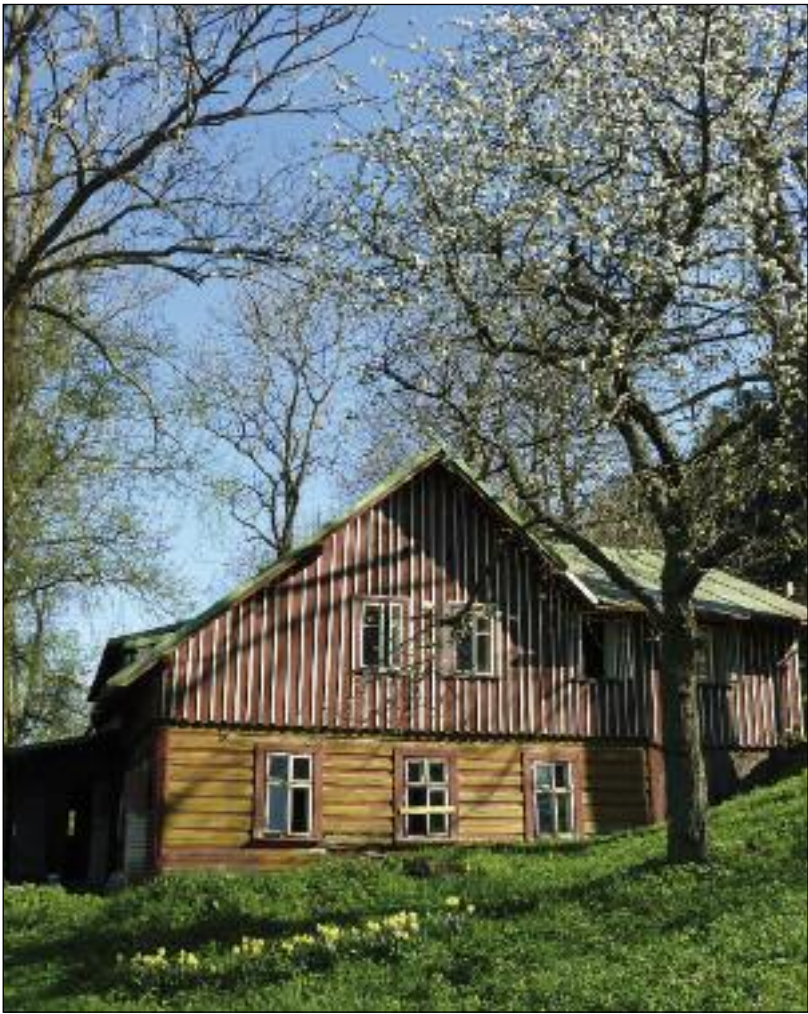
seno, obilí se pěstovalo pro slepice a brambory pro kuchyni. Takže se mohlo dosazovat z domácího hospodaření. Měli jsme vlastní mléko a vlastní jahody. Rekreatanti nasbírali v lese houby, maliny, borůvky a brusinky a my jsme vařili džemy a kompoty. Takže jsme mohli obzvláště pro děti připravovat všelijaké dobroty a koktejly a pro všechny strávníky po obědě dezert, často koláče. Díky kvalitě horských pastvin jsme měli po ruce dobré mléko. V létě jsme ho neodevzdávali, ale zpracovávali pro spotřebu v kuchyni. Mohli jsme si dovolit stloukat i vlastní máslo a vyrábět tvaroh. V pět hodin ráno jsem už bývala v kuchyni, abych nadojené mléko odstředila. Maso jsme odebírali od osvědčeného řezníka z Vrchlabí, pana Hanouska. Pekař nám dodával dobré rohlíky a my jsme je ještě ohřívali v troubě, aby byl na snídani ke kávě teplý rohlík. Zeleninu nakupoval br. farář Svatoň u svého známého zahradníka dole v jedné vsi.

** Byla kuchyně pro tak náročnou práci účelně zařízena?*

Skromně, ale nám to vyhovovalo. Pracovní stůl byl dostatečně velký, vešly se i menší stolky. Vařilo se na sporáku vytápěném uhlím a dřívím. Z technických vymožeností jsme měli jen robot na hnětení těsta a škrabku na brambory. V kuchyni se myly jen nádoby, v nichž se vařilo. Talíře, hrnečky a přístroje na servírování se skladovaly v přilehlém prostoru a strávníci si organizovali službu u stolů a mytí nádobí sami. Odpadní voda z kuchyně se vynášela ven dobytku. Někdy byla potíž s elektřinou, sušené seno se foukalo na půdu pomocí elektrického proudu v noci, ale poněvadž byl noční proud slabší, musela se kuchyně s brigádníky domlouvat, jak se o něj podělit. Kuchařky pracovaly třeba až do jedenácti hodin v noci a ráno vstávaly v pět. Nejprve připravovaly brigádníkům snídani a pomazánku na svačinu, která se jim dovážela na louku.

** Kdo všechno pracoval v kuchyni a pro koho jste vařily?*

Především předcházela příprava norem. Žádné pokyny jsme nedostaly a kuchařky si musely vypracovat normy samy podle zkušeností z vlastní domácnosti. V kuchyni byly zapotřebí čtyři pracovní síly. Se mnou tam byla sestra Hana Svatoňová, Ruth Nývltová a Světlá Pechová, většinou učitelky. Účetnictví vedl br. far. Svatoň. V průměru se vařilo denně sto obědů. Děti se stravovaly pětikrát denně, ostatní třikrát. Skupiny našich strávníků byly různorodé. Především jezdili brigádníci kosit louku. To byla na začátku mládež z Poděbradského seniorátu za vedení br. faráře Souška. Ráda vzpomínám, a nejen já, jak je br. farář budil tzv. „herlíkovickou hymnou“: „Vzhůru, bratři, prapor Krista v nový zve nás boj...“ Předzpěvoval jim to také cestou do práce. Pak se dali

zlákat i mladí z dalších seniorátů a doprovázel je například br. farář Molnár, Novák, Šimáně nebo ses. Čejková, provd. Taichová. Faráři také přijížděli s dětmi ze svých sborů a připravovali je tu i na konfirmaci. To ovšem nesměli církevní tajemníci vědět. Herlíkovice měly sloužit jen k rekreaci, žádné kurzy se tu konat nemohly. Vše se tedy ohlašovalo jako pobyt na zotavenou. Čtrnáct dní bylo rezervováno pro církevní mládež. Pro všechny byl připraven program, procházky a výlety. Samostatnou skupinou byly rodiny s dětmi. Poslední týden měla vyhrazen nedělní škola, děti obvykle vedl br. far. Pokorný z Braníka. Pobýval tu s nimi i br. dr. Matějček. Samozřejmě zbývala volná místa a ta obsadili běžní rekreatanti. V Herlíkovicích se vystřídali všichni synodní senioři včetně toho dnešního, br. Rumla, který tu byl ovšem ještě jako vikář. Projednávalo se tu založení evangelického střediska v Chotěboři za účasti br. prof. Matějčka a psychologa br. Langmeiera. Strávníci platili 15 Kčs denně. Mládež, která pracovala na brigádách, mohla v Herlíkovicích strávit vánoční volno jen za nepatrný poplatek.

** Měli jste hosty i z jiných církví nebo i mimo církev?*

Byli jednotlivci, kteří od nás brali obědy domů. Také rekreatanti ze sousedních chat, patřících různým podnikům, se u nás mohli stravovat a zaměstnavatelé jim finančně přispívali, takže např. pracovníci z univerzitní knihovny platili jen 7,50, což byla pouze cena potravin.

** Kdo vlastně vedl tak náročné hospodářství?*

Máte pravdu, bylo to vskutku náročné, neobešlo se to bez problémů a bez rizik. Avšak naše výhoda byla v tom, že se tu provozovalo zemědělství, které svými dodávkami a obhospodařováním luk vlastně také podporovalo národní hospodářství. Takže herlíkovické církevní zařízení bylo ze strany státního dohledu těžko napadnutelné. Zemědělské práce vedl br. Svatoň a jeho syn Jiří, br. Procházka a br. Harzuba, oddaný člen církve a tehdy už vysokého věku. Dlouho tam pracovali Kolískovi a po jejich odchodu je vystřídal např. Medkovi a Hurtovi. Posled-

ními hospodáři byli Kielarovi, velmi vzácná rodina se čtyřmi dětmi, jedno ještě v peřině. Za nich, ovšem bez jejich zavinění, budova nešťastnou náhodou vyhořela. Nikomu se nic nestalo a ani za celou dlouhou dobu k žádnému vážnému úrazu nedošlo. Po požáru jsem se už k trvalé práci nezavazovala. Příležitostně jsem vařila pro brigádníky, kteří budovali novou kuchyni a prováděli úpravy na kostele. Pokud si vzpomínám, bylo to pod dozorem br. far. Bašteckého a Rumla. Tehdy vařila s. Molárová.

** Co byste nám pověděla na závěr?* Především je třeba vyzvednout zásluhy br. far. Svatoně, tehdy tajemníka synodní rady. Pobýval tam s celou rodinou a byl to dobrý duch Herlíkovic. Měl přehled o všem dění ve středisku, vypomáhal organizačně, radou, dohledem i duchovně. Duchovní práce se tu konala na náročné úrovni. Ostatně o tom svědčí i řada jmen farářů, kteří se po této stránce o osazenstvo starali. A tak se tu díky všem pracovníkům i účastníkům vytvořilo pravé křesťanské společenství, skutečný Horský domov pro každého.

**Rozhovor vedla a zapsala
Zdeňka Moravcová**

Pozvánky

Tématu „Mapa Čech Mikuláše Klaudyána z roku 1518“ bude věnován **jarní seminář historické společnosti VERITAS** s přednáškou Mgr. Miroslava Soukupa. Seminář se bude konat v Pardubicích v sobotu dne 16. března 2013 v 10 hodin v sálku na faře ČCE, a to v ulici Sladkovského č. 638. Všichni zájemci jsou srdečně zváni. Fara je šestý dům za evangelickým kostelem. Spojení od nádraží je trolejbusy č. 2 a 13 do stanice Třída Míru.

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu s Jaroslavem Pavlíčkem o jeho pobytu na polární stanici na ostrově Nelson a přežívání v drsných podmínkách. Beseda se bude konat v úterý 12. března 2013 od 17.30 hodin v přízemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49).

JNe

Bohoslužby

SENIORÁT HORÁCKÝ

Českoobratrská církev evangelická

DAŇKOVICE – Ne 9.30 h
Daňkovice č. 4, p. Sněžné na Moravě, f. Debora Rumlová
HORNÍ DUBENKY – Ne 9 h
Horní Dubenky č. 54, f. Tomáš Vítek
HORNÍ KRUPÁ – Ne 10.15 h
Horní Krupá č. 63, p. Havlíčkův Brod 1, f. David Šorm
HORNÍ VILÉMOVICE – Ne 9 h
Horní Vilémovice č. 31, p. Čechtín, a f. Pavel Janošík
HUMPOLEC – Ne 9 h
Husova 143, f. Pavel Šindler
JIHLAVA – Ne 8.30 h (10.30 h Střizov)
Vrchlického 1, f. Jan Keřkovský
MORAVEČ – Ne 9.30 h
Moraveč č. 35, p. Pelhřimov, f. Daniel Matějka ml.
NOVÉ MĚSTO NA MORAVĚ – Ne 9 h
Křenkova 151, f. Zdeněk Šorm, f. Vojtěch Hrouda, f. Markéta Slámová
OPATOV – Ne 11 h
Opatov č. 10, p. Dušejov, a f. Pavel Šindler
PELHŘIMOV-STRMĚCHY – Ne 8.45 h (Pelhřimov), 10.45 h (Strměchy)
Růžová 82, f. Michael Hána
SÁZAVA – Ne 10 h
Sázava č. 73, p. Velká Losenice, f. Petr Gallus
SNĚŽNÉ NA MORAVĚ – Ne 9.30 h
Sněžné č. 60, f. Michael Erdinger
TELČ – Ne 8.30 h
nám. Zachariáše z Hradce 21/I, f. Petr Melmuk
TŘEBÍČ – Ne 8.30 h
Bráfova 561/33, f. Jana Potočková, f. Tomáš Potoček
VELKÁ LHOTA U DAČIC – Ne 9.30 h
Velká Lhota u Dačic č. 37, p. Dačice a Tomáš Vítek, f. Kateřina Frühbauerová
VELKÉ MEZŘÍČÍ – Ne 9 h
U Světlé 737/24, f. Pavel Janošík

Církev bratrská

HAVLÍČKŮV BROD – Ne 9.30 h
Strážná 1364, k. Vladimír Horský
HORNÍ KRUPÁ - Ne 9 h
Horní Krupá 105, p. Havlíčkův Brod, k. Roman Neumann
VLAŠIM – Ne 10 h
V Sadě 1505, k. Jan Lukl

Evangelická církev metodistická

JIHLAVA – Ne 8.45 h
Seifertova 13, f. Jan Zajíc
ZNOJMO - Ne 9.30 h
Chelčického 774/2, 1. patro
f. Pavel Kuchynka

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Redaktor: Bohumil Kejř
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevýžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 481 Kč, jednotlivé číslo 13 Kč. Č.ú.: 228961190/0300
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí:
* Česká pošta, s.p.
bezplatná infolinka České pošty 800 300 302
adresa pro písemný styk:
Česká pošta oddělení periodického tisku Olšanská 9 130 00 Praha 3
e-mail: postabo.prstc@cpost.cz
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365
ISSN 0139-505X

** Silní mají pravdu, ale Pravda je silnější.
* Po pravdě dojdeš k Pravdě a po lži ke lži.
* Pravda bez lásky je smrtonosný kámen, lásce bez pravdy však nelze říci: Amen.
* Strach je víra naruby. Uprav se.*

VÁCLAV LAMR

Povzbuzující místa setkávání generací křesťanů

Mnoho aktivních společenství pořádá sborové dovolené, nebo alespoň společné víkendy, protože poznává, jakým přínosem bývají tato neformální setkání pro život sboru. Sdílená služba, zábava při sportu, hezké hromadné výlety, napínavé hry, ale také zpěv křesťanských písniček, pobožnosti s modlitbami, možnost delších rozhovorů – to jsou věci, které by bylo možné v běžném provozu jen obtížně nahradit.

Ještě nesrovnatelně větší význam měla nejrůznější podobná setkávání křesťanů v době před revolucí. Není náhodou, že se na tato až „kultovní“ místa ještě udržují příjemné vzpomínky. Vždyť v těchto tak potřebných oázách vyrůstaly celé generace členů evangelických církví! A tak dodnes je např. v Jednotě bratrské pojem Polubné, v Církvi bratrské třeba Hamr nebo později Rybníště, mezi metodisty Poušť, v Českobratrské církvi Letní tábor J.A. Komenského v Bělči, Chotěboř, nebo např. právě Herlíkovice (naštěstí těch míst bylo ještě více – a to ani nemůžeme zmínit všelijaké jakoby „rodinné“ dovolené, při nichž se také dařilo vzdorovat tomu oficiálnímu vlivu všedních dní).

Před časem jsme do redakce dostali spíše historický materiál o původu stavení v Herlíkovicích a jak se z nich stával „Horský domov“. Uvědomovali jsme si, že by se tento příspěvek dal využít lépe ve spojitosti s několika osobními vzpomínkami. A to se snad podařilo. Nabízíme vám tuto přílohu jednak jako střípky informací a vzpomínek na jedno konkrétní místo, které pro řadu členů ČCE znamenalo něco zásadního. Je však možné vzít uvedené příspěvky také jako podnět, aby si mnozí z vás vzpomenuli na své dávné pobyty v podobných církevních zařízeních, abyste se třeba těmito vzpomínkami potěšili, případně si vybavili pár starých přátel – a třeba se pokusili se s nimi zase spojit, jestliže to jde. Anebo se třeba někdo nechá inspirovat k zachycení několika svých vzpomínek a zkušeností na obdobná místa. Myslím, že mnozí máme být za co vděční!

Bohumil Kejř

Příběh Herlíkovic

NAPÍNAVÝ PŘÍBĚH KRAKONOŠOVY PERNÍKOVÉ CHALOUPKY

V Horních Herlíkovicích, kdysi německé obci Hackelsdorf, dnes v katastru obce Strážné v Krkonoších, stojí stará poloroubená chalupa tzv. Kunzárna. Je již dvacet let uzavřena a pomalu chátrá. Naštěstí se skupina dobrovolníků pustila před dvěma lety do její záchrany, a založili proto i občanské sdružení pod názvem SEM Přátelé Herlíkovic. Objekt vlastní Českobratrská církev evangelická, která v jeho sousedství provozuje rekreační středisko Horský domov.

Chalupa ale nebyla vždy tak tichá a bezprizorní jako dnes. Má za sebou bohatou historii. Až do devadesátých let byla centrem ubytování pro stovky brigádníků – evangeldělníků (termín Pavla Hlaváče, editora publikace Cesty církve o evangelických brigádách a dalších kapitol z historie evangelické církve za komunismu).

Tyto brigády z období totality jsou dnes již poněkud pozapomenutý fenomén. Socialistické brigády byly součástí každodenního života obyvatel a často brigádnicili i rekreanti na vlastní dovolené. V Krkonoších měli dokonce vlastní horských

chalup za povinnost obdělávat okolní pole a louky a odvádět výsledky své hospodářské činnosti (i boudy na nehostinných místech fungovaly paradoxně jako malá zemědělská střediska), a tak nebylo nic divného na tom, že třeba rekreanti z ČKD sušili na své dovolené seno. To platilo i pro církev, která v Herlíkovicích převzala po Německé evangelické církvi krásný secesní kostel a okolní budovy. Brigády si poněkud přizpůsobila po svém. Práce byla jistě důležitá, ale především to byla možnost svobodného sdílení a setkávání mládeže i dalších generací. Přes den se pracovalo a po večerech probíhaly různé duchovní programy a přednášky. To brzy po revoluci zaniklo, otevřely se brány do světa, a v Herlíkovicích se na místě vyhořelé staré hospodářské budovy vybudoval objekt hotelového typu. Zemědělské středisko se tak změnilo v rekreační centrum evangelické církve. Středisko dnes slouží jak pro komerční pobyty, tak pro různorodé duchovní a pastorační běhy v režii ústředí církve. Ceny odpovídají běžnému standardu na horách a milý správce Petr Bárta se

Fotografie z roku 1940

svou ženou Vás jistě rád uvítá. Zimní sezona je v plném proudu a přijedete-li poslední víkend v dubnu (26-28) na již tradiční brigádu, možná vás u Kunzárný překvapí rozkvetlé narcisy, které zde vysadila manželka tajemníka synodní rady Josefa Svatoně. Ten se o středisko staral skoro čtyřicet let od jeho počátků v padesátých letech.

Budova Kunzárný je v současnosti uzavřena. Situace se ale pomalu mění a dnes, v době mnohem většího zájmu o ochranu památek a historického dědictví, snad již k zániku odsouzena nebude. Obnova budovy také nemusí jít jen cestou navyšování ubytovací kapacity střediska v hotelovém standardu, nicméně ji lze obnovit zcela v duchu požadavků na současné bydlení a kamennou část s klenbami lze využít pro výstavní, skladovací a další technické prostory. Velkou pomocí může být i stanovisko pobočky Národního památkového ústavu v Josefově o prohlášení stavby památkou místního významu. Toto stanovisko je podmínkou k žádosti o grant z Programu obnovy a rozvoje kulturního dědictví venkova Státního zemědělského intervenčního fondu (SZIF).

FISCHEROVA RODINA

Zcela čerstvé jsou informace o ještě starší než brigádnické historii tohoto objektu. Od války již uplynulo téměř 70 let a pamětníků je čím dál méně. Chalupa se jmenuje Kunzárna podle Alexandra Kunze, který objekt v roce 1950 prodal evangelické církvi. Kunz objekt získal jako národní správce konfiskovaného majetku.

Historik Jiří Louda v archivu Krkonošského muzea ve Vrchlabí objevil, že objekt vlastnil minimálně od r. 1905 až do konce války jistý Laurenz (Vavřinec) Fischer. Chalupa by se tak měla spíše jmenovat Fischerka než Kunzárna.

Zdrojem následujících informací o starých Herlíkovicích je publikace, která vyšla v Německu v roce 2006. Laurenz Fischer se narodil v r. 1870 a žil nad údolím Labe zřejmě ještě více jak třicet let před tím, než si němečtí evangelíci vybudovali v Hackelsdorfu kostel (1903-4), do kterého později jako evangelík nejspíš také chodil na bohoslužby. Z celého Hackelsdorfu padlo ve válce 32 mužů, a to převážně na východní frontě. Laurenzův syn Heinrich Fischer jako námořník byl výjimkou.

Zajímavý je i osud obyvatel ostatních domů, které dnes patří církvi (tedy vlastně budov, které zde staly původně). Hlavní budovu Horského domova (čp. 19) a Vilku (čp. 99) vlastnila rodina Erbenů, Vokurku (čp. 79) jistá Marie Krausová. Vilka kdysi sloužila jako pekárna, hlavní budova jako restaurace "U Slunce" - (Zur Sonne). Erbenovi měli celkem osm dětí. Z této rodiny za války zahynuli čtyři muži.

Představuji si, co prožíval Laurenz Fischer po válce, když musel odejít z místa, kde možná prožil 75 let svého života, a opustit dům, ve kterém tak dlouho žil. Navíc se z války nevrátil jeho syn. Jaký to asi byl člověk? Řekl bych, že dobrý hospodář, chalupa na obrázcích z roku 1940 vypadá k světu a třešně, které zde zřejmě zasadil, stojí dodnes. Proč ale vstoupil do Henleinovy strany? Aby zachránil syna před utrpením v koncentráku, z přesvědčení (tomu by spíše odpovídala jeho kandidatura ve volbách), nebo do té strany prostě musel, jako mnozí v socialistickém Československu do KSČ? To již asi nikdo nezjistí, ale dům, ve kterém žil, zde zůstává jako opuštěné memento pohnutých dějin 20. století. Z kartotéky odsunutých z archivu v Trutnově se však dá zjistit, kdy musela rodina z Herlíkovic odejít. Konkrétně Fischerovi byli odsunuti 21. května 1946 v transportu č.25034 do bavorského Fürth im Wald. Šlo

převážně o staré lidi, ženy a děti. Erbenovi z Vilky šli na východ do ruské zóny (Bad Schandau).

HLEDÁNÍ NOVÉHO ŽIVOTA OBJEKTU

Hledá se i využití objektu. Kvůli pohnuté a bohaté historii místa i nedávné vyhocené předvolební prezidentské kampani se nabízí personálně i finančně méně náročná idea malého muzea s příběhem Herlíkovic. Církve by tak mohla přispět i lepšímu poznání bolestivé historie 20. století. Lokalita je dnes poměrně izolovaná a malé muzeum by mohlo sloužit rekreantům Horského domova, stejně tak i průchozím turistům od Špindlerova Mlýna. Možná je i laciná rodinná (či skupinová) samoobslužná rekreace pro klienty, pro které je rekreace v Horském domově (např. mládež, početnější rodiny) finančně nedostupná. Obě varianty nemusí jít proti sobě a objekt může mít víceúčelové využití, třeba i s provozováním malého (sezonního) hospodářství a agroturistikou nebo s menším občerstvením pro turisty. Objekt má i hospodářské zázemí a církev zde vlastní několik hektarů horských luk a lesů. S pomocí konkrétní osoby, která by si projekt vzala za svůj, se objevují i hlasy pro vznik malé terapeutické komunity v duchu Taizé nebo pro potřeby D(d)iakonie, zpočátku spíš jen v letní sezoně. Vše bude záviset i na personálním a finančním zajištění a spolupráci s vlastníkem - vedením církve. Zajímavá je i myšlenka česko-německé poutě – slavnosti nebo koncertu, které dnes pořádá každá druhá obec a jsou velmi populární. Často se také pořádají na záchranu a popularizaci zapomenutých památek. Navázali jsme kontakty s krajanským sdružením původních obyvatel a chtěli bychom je pozvat na bohoslužbu u příležitosti 110. výročí posvěcení kostela první neděli v červnu 2014. Budou i naším

partnerem v různých projektech, které chceme předložit u Česko-německého fondu budoucnosti. Slavnosti v Herlíkovicích pořádal před válkou již původní majitel hlavní budovy - hostince "Zur Sonne", starosta obce Franz Erben, který zároveň patřil mezi zakladatele evangelické obce v lokalitě. Dnes již také jen málokdo ví, že hlavní budova vyhořela ve 20. století celkem dvakrát, poprvé v roce 1934.

Vdechnout nový život do místa s tak pohnutou historií, na osluněném jižním svahu labského údolí s výhledem na zasněžené Kotelní jámy nad Špindlerovým Mlýnem, není určitě marná snaha. Máme též velký zájem o dobové materiály pamětníků herlíkovických brigád a rádi bychom připravili i historickou publikaci o Herlíkovicích. Fotografie, deníky apod., či jejich kopie, lze zaslat na e-mail: prateleherlikovic@seznam.cz nebo na adresu sdružení Přátelé Herlíkovic, Ludvíka Svobody 816, Vrchlabí 1, 543 01.

Další informace o aktivitách sdružení naleznete na: www.pratele-herlikovic.evangelnet.cz.

Činnost sdružení můžete podpořit prostřednictvím transparentního účtu č. 2700264997/2010, který je zcela bez poplatků.

Jan Kirschner

Autor je předseda občanského sdružení SEM Přátelé Herlíkovic
foto: SR ČCE a repro z publikace: Die alte Heimat Hackelsdorf und Ochsengraben an der oberen hohen Elbe, Marktoberdorf 2006

MALÉ OHLÉDNUTÍ ZA HISTORIÍ HORSKÉHO DOMOVA

Než jsem začala připravovat své vyprávění, zašla jsem nejprve na dvě místa: za Hanou Svatoňovou, manželkou faráře Svatoňe, s níž jsem si vytvořila úzké přátelské pouto právě během několikaletého působení v HD, a pak do archivu SR v naději, že tam najdu fakta o počátcích HD, příp. nějaké kronikářské záznamy. To druhé jsem tam, žel, nenašla. Jsou tam jen smlouvy, účty a celkem nedůležité dopisy mezi SR a vedením HD. Na počátku všeho byla vlastně rodina Svatoňova. Syn Jiří byl odmalička dost nemocný a lékař doporučil pobyt v této ideální sedmisetmetrové nadmořské výšce. Bydleli někde na Žalém, když přišla prosba ze SR, zda by se nepodívali v Herlíkovicích na objekty, které jsou na prodej a hodily by se na rekreační účely. To bylo brzy po válce.

V r. 1948 povoluje MNV prázdninovou osadu a děti bydlely v bývalé škole. V r. 1950 byla povolena zotavovna pro děti od pěti do čtrnácti let a Ústředí sociální péče ČCE žádá MNV v Herlíkovicích o udělení národní správy. V témže roce převzala SR Kunzárnou (bydlel tam pan Kunz) a později i Vokurku od p. Vokurky, který ji měl ve správě. Jako poslední byla od paní Františky Sejkorové odkoupena hlavní budova.

Několik údajů o hospodářství: v r. 1952 to bylo 10 ha a stáj s pěti kravami a na ten rok byl určen kontingent 5000 litrů mléka a 1000 kg masa (SR v té době totiž byla členkou místního JZD ve Strážném, což je dost legrační).

Postupem let se tu konaly brigády sjednané po výzvě KNV v Hradci Králové, teologické kurzy a kurzy farářské. V r. 1952 byl poprvé opravován kostel.

V r. 1960 přišli do HD Medkovi a v r. 1971 vykazovalo hospodářství velmi dobré výsledky; bylo tu sedm dojníc, dvě jalovice, tři telata, pár koní atd. A přece dostal br. farář Svatoň od br. J. Kováře dopis, z něhož cituji: *"Lidé i při velké lásce k Herlíkovicím si kladou otázku, zda právě hospodářství není brzdou celé věci. Vím, že zastáváš opačné mínění, ale je třeba to prokázat."*

Nevím, kteří lidé byli tohoto mínění, ale vím, jak si brigádníci nebo účastníci jiných akcí považovali toho, že mohou pít čerstvě nadojené mléko, z něhož také byla spousta smetany, že mohou jíst dobroty z čerstvých vajec a výborné maso ze zabíjačky. Vlastní suroviny - to byla také jedna z příčin, že cena za pobyt nebyla vysoká a většina lidí s potěšením pracovala na senech a i jinak pomáhala. Mne osobně se později velmi dotkla slova br. Pistora, člena tehdejší SR, který Pavlu Kielarovi,

poslednímu správci před požárem, ironicky vytkl, že koně chová pro své vlastní potěšení a kvůli dětem, což byl nesmysl. Br. Pistor pravděpodobně nikdy nebyl v Herlíkovicích v zimě, jinak by věděl, že v tomto ročním období nebyla jiná možnost, než protahovat cesty s pomocí koní a rovněž odvoz a přivážení zavazadel by bez saní nebylo možné - a v létě byli koně rovněž velmi užiteční.

Ted něco o atmosféře, která v HD panovala. Základem toho, že všechno dobře fungovalo, byl tehdy br. farář Svatoň, člověk čestný a pracovitý, první vstával a poslední chodil spát. Vytvořil si svým jednáním i dobré vztahy u obchodníků ve Vrchlabí, kteří mu vždy dali vědět, když bylo něco levnějšího (např. utěrky apod.) - nic naplat, muselo se šetřit. I jeho žena Hana dostávala plat za práci v kuchyni až tehdy, když zbylo. To jsem se dověděla od další nepřehlédnutelné postavy HD Boženky Jelínkové z Pardubic, která tu dlouhá léta většinou celé prázdniny vařila. V Pardubicích byla vyhlášenou vedoucí kuchařkou ve školní jídelně, kam městští činitelé vodili na oběd oficiální hosty ze školství. S nadsázkou lze říci, že uměla vařit z ničeho - a bylo toho často zapotřebí, když např. mládež přijela neohlášena v počtu dvaceti a zcela samozřejmě předpokládali, že dostanou najíst.

Dokladem oblíbenosti a kvality kuchyně v HD je báseň ses. Růžičkové z Olomouce, kterou přednesla při táboráku 30.7.1977:

Náš Horský domove, místečko krásné, vzpomínky zanecháš na chvíli šťastné.

Tady se scházejí staří i mladá, ti Kristem spojení mají se rádi.

O všechny pečovat - to není snadné, však bratr Svatoň vše radostně zvládne.

Ho práce na horách těší a baví - buď jemu za to dík, Bůh mu dej zdraví. I vám buď věřelý dík, kuchařky zlaté, za všechny dobroty, co pro nás máte.

Dík za ty polévky, moučníky, masa, vše vděčně sprášila hladová chasa. Na vzduchu, na seně všem dobře tráví.

Ať žije Domov náš, areál zdraví!

Ještě doplním informaci o nezbytných nákupech záznamem z mého deníku z r. 1982 - tehdy tu už byli Pavel a Ljuba Kielarovi. Pamětníci si jistě vzpomenou, že mnohé věci tehdy byly jen někdy a ještě v malém množství.

"Ve čtvrtek na nás ve Vrchlabí čekala Ljuba s autem, ale ještě jsme zajely do Špindlu pro toaletní papír. Když už jsme pak z "kolena" zahnuły k HDomovu, potkaly jsme paní Šimkovou a na Ljubu šly mdloby, když viděla, že jí z tašky kouká čes k ý toal. papír, zatímco my jsme vezly mnohem dražší rakouský, protože dopoledne ve Vrchlabí ještě žádný neměli."

Pokud se osazenstva týče, většinou byly obsazeny všechny tři chalupy - mládež a rodiny s dětmi. Někdy jsme vařily i pro Univerzitní knihovnu, tak to bývalo i 110 strávníků. V sedmdesátých letech byla v kuchyni ustálená sestava: ses. Jelínková, H.Svatoňová a Světluše Pechová, kterou jsem na jeden měsíc vystřídal(a) já. Moje děti ani já na ta léta nikdy nezapomeneme. Den začínal a končil pobožností, večer byly většinou hodnotné programy, vážné i veselé. Na posekaných loukách se obracelo voňavé seno, sekalo se obilí a v září vykopávaly brambory. V polovině osmdesátých let se začalo s opravou kostela; slavnostní otevření se uskutečnilo 31. srpna 1986.

A příští rok byl rokem tragédií: v pondělí 6. července vyhořela hlavní budova a za týden, těsně před dokončením oprav, jiramovský kostel.

K tomu výňatek z mého deníku: *"Nevím, jestli to byla předtucha, ale v prvním týdnu brigád v Herlíkovicích jsem mimořádně intenzívně procházela vzpomínkami na dobu, kterou jsem v těch místech prožívala se Svatoňovými a Boženkou Jelínkovou. Když jsem každé ráno před šestou šla pomalu do kuchyně, nemohla jsem se nasytit pohledu na protilehlé straně a červené střechy rozseté v zeleni. A kolikrát jsem si říkala, jak je ta hlavní budova přes všechny současné nedostatky pěkná a hezky rozložená na vyrovšeniině nad cestou.*

Když mi pak zcela zdrcená Ljuba telefonovala tu úděsnou zprávu s tím, abych to oznámila na SR, nebyla jsem schopna jediné kloudné myšlenky a s odstupem dvou dnů to na mne doléhá čím dál tíživěji, až jsem z toho dostala horečku. Pavel byl velice zodpovědný a miloval práci, kterou dělal - a nakonec neopatrnost a nezodpovědnost jiného zničila místo, které nám bylo milé, a celý domov Pavlovy rodiny - v podstatě jim zůstalo to, co měli na sobě.

Br. Fendrych, stavbyvedoucí pro tento běh, dostal neuvěřitelný nápad svěřet na střeše IPU v blízkosti plného seníku, ačkoli mu to Pavel výslovně zakázal. Než stačili kloudně začít hasit, bylo vše v plameni. Tři hasičské sbory se namáhaly zcela zbytečně. Přes všechnu velkou ztrátu zůstává nesmírná vděčnost, že všichni jsou živi; také dobytek stačili vyvést a vynést zásoby za 18 tisíc a nové věci pro Vokurku složené dole v předstíni.

Malý Ondřej ten šok odnesl nejhůře; stál a stále opakoval: "už nemám..." Jeho tříletá dušička tu hrůzu zatím ještě nezoládla.

V neštěstí se ale také projevil přátelství okolních chatařů i místních obyvatel.

Nebýt určitých okolností, nikdy bych se sem nevrátila. Možná, že by časem stejně došlo k přestavbě HD. Bylo jen škoda, že lidé, kteří to nezavinili, museli prožít hodně těžké období. Ale ta léta předtím zůstávají v paměti mnohých jako něco krásného, co směli prožít, a proto není důvod ke smutku, ale k radostné vděčnosti."

Rut Nývltová

Vzpomínka při setkání

někdejších herlíkovických brigádníků v roce 2010

PODĚKOVÁNÍ ZA DOSPĚLÉ

Dík za to společenství věřících a dobrých,

za štědrá srdce, moudré vedení,

poctivou snahu dát nám to, co třeba,

ať v slovech sytících, ať v darech chleba.

Dík za sílu k té naší krásné práci

a k pomoci nám nabízenou dlaň.

Za Vaši laskavost, již mysl pookřála.

Vše v dětech vydá požehnanou daň.

Dík za ty chvíle vážných soustředění

a za zpěvy a za radost a smích

a za ta svěží, jiskřící se rána

v té kráse hor – za květy na stráních.

Za klidný spánek, milé rozhovory,

jež pojily nás v jeden družný cit,

za projevenou péči pilných rukou,

za teplo odpočinku, vzruch i klid.

Vezem si domů zásob poučení,

i vzpomínání do řad všedních dnů.

Ta práce v lukách, provoněných senem,

ta bude kouzlem mnohých našich dnů.

Děkujem za vše. Naším vroucím přáním

zdraví a zdaru splácíme svůj dluh.

To, čím jste přispěli k prospěchu našich dětí,

to oplatí Vám spravedlivý Bůh.

M. ŠOBOROVÁ, TÁBOR

VZPOMÍNKA NA HERLÍKOVICE

Říká se, že starý člověk si dobře pamatuje, co zažil jako mladík, a hůře to, co zažívá jako stařec. Já si moc nepamatuji ani jedno, ani druhé. Přece však mě přátelé z redakce těchto "Koster" zlákali, abych zavzpomínal na své pobyty v Herlíkovicích. Musím prozradit, že to znamená vrátit se o dobrých šedesát let zpátky. Samotného mě překvapuje, jak je to dlouho.

Prvně jsem byl v tomto církevním rekreačním středisku buď v zimě 1950/51, nebo 1951/52. Určitě to bylo v zimě, protože tolik sněhu jako na horách v Herlíkovicích jsem ještě nikdy nezažil. Na ty sněhové závěje mám nezapomenutelnou vzpomínku. Jsa slušný a uctivý žáček kutnohorské Nedělní školy, náležitě a uctivě vnímající duchovenský stav vedoucích, jsem byl zmaten a přímo pohoršen, když starší výrostci z mládeže poděbradského seniorátu defenestrovali z oken herlíkovické školy do nafoukané sněhové závěje tenkrát cca dvacetileté vikáře Josefa Batelku z Opatovic a Adriána Mikoláška ze Zásmuk. Ti tam byli jako náš seniorátní duchovní dohled. Jen mě poněkud mátllo, že se u té exekuce všichni smáli na celé kolo a nejvíce ti dva postižení duchovní. To ještě k církevním objektům v Herlíkovicích patřila i rozlehlá budova školy, kterou později zabral nějaký n.p. (pro nepamětníky: národní podnik).

Tenkrát byl můj otec, živnostník, v komunistickém kriminále a do Herlíkovic poslal zbytek naší rodiny kutnohorský pan farář Jan Dus. Maminka tam pomáhala sestrám kuchařkám s vařením a my děti jsme bezstarostně s dalšími evangelickými rekreaty dováděly na sněhu. Když se otec na amnestii v létě 1953 vrátil, hned následující zimu tentýž pan farář zase jeho poslal jako vedoucího se skupinou mladších chlapců, v níž byl můj bratr Petr, opět na týden do Herlíkovic. Otec do smrti a brácha doteď vděčně vzpomínal a vzpomíná – to byla v letech padesátých taková efektivní pastýřská péče našeho pana faráře.

Já jsem byl později v Herlíkovicích ještě několikrát, jako nijak zdatný lyžař. Dělalí jsme z Herlíkovic výlety po Krkonoších. Nejčastěji jsme se skouleli dolů k silnici a autobusem jeli do Špindlu, pak sedačkovou lanovkou na Přední planinu a přes zadní Pláně zpátky do Herlíkovic. Nebo obráceně, přes Pláně do Špindlu a domů, nebo zpátky opět přes Pláně domů. Dvakrát jsem v Herlíkovicích zažil paní profesorku Boženu Komárkovou na lyžích! Mohu říci, že jí to šlo docela dobře – konzervativně. Letních brigád jsem se v Herlíkovicích nezúčastňoval, jezdil jsem nejčastěji, právě s paní profesorkou, do Jeseníků, nebo již jako vedoucí na Jizerku.

Pavel Hlaváč